

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ ของเด็กปฐมวัย

Development Parents Training Curriculum to Organize Activities Promoted Early Childhood Learning Experience

กฤษณา สมะวรรณ¹ มนต์ชัย เทียนทอง² พิสิต เมธาภักดิ์³ และไพโรจน์ สติรียากร⁴

Kritsana Samavardhana,¹ Monchai Tiantong,² Pisit Methapatra,³ and Pairote Stirayakorn⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 3-5 ปีในเขตจังหวัดมหาสารคามที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่า ระดับ อนุปริญญาจำนวน 40 คนใช้วิธีการการวิจัยและพัฒนา (Research and development) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ หลักสูตรการฝึกอบรมผู้ปกครองจัดกิจกรรม เสริมสร้าง ประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยที่พัฒนาขึ้นจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยมากำหนดหัวเรื่อง หัวข้อหลัก หัวข้อย่อย เนื้อหา กิจกรรม สื่อและการประเมิน โดยผ่านการประชุมกลุ่มย่อย (Focus group) จากผู้เกี่ยวข้อง กับการใช้หลักสูตร จำนวน 10 คน นำข้อมูลที่ได้ไปร่างหลักสูตร ได้คู่มือวิทยากร คู่มือผู้ปกครองและเครื่องมือประเมินหลักสูตร 8 รายการนำเสนอที่ปรึกษาและให้ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้อง ความเหมาะสมและถูกต้อง นำมาปรับปรุง แก้ไขแล้วนำหลักสูตรฝึกอบรม ไปทำการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) แบบ One group pretest posttest design ซึ่งใช้การประเมินแบบ CIPP Model ของ แดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาด้านสภาวะแวดล้อม (Context evaluation : C) พบว่า สภาพปัญหาและความต้องการจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยจำนวน 354 คนผู้ปกครองมีปัญหาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านความต้องการการฝึกอบรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เด็กปฐมวัยอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้คือ กิจกรรมนิทาน กิจกรรมเพลง/ดนตรี/การเคลื่อนไหวตามจังหวะ กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมการเล่นของเล่น กิจกรรมการละเล่น/การเล่นกลางแจ้ง กิจกรรมการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ กิจกรรม การใช้แบบฝึกทักษะและกิจกรรมเกมคอมพิวเตอร์มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.26 - 3.55

2. การศึกษาปัจจัยเบื้องต้นหรือปัจจัยป้อน (Input evaluation : I) จากการนำหลักสูตรฝึกอบรมผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ที่พัฒนาขึ้น เพื่อขอคำแนะนำจากที่ปรึกษา และให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คนประเมินความสอดคล้อง (IOC) 8 รายการ ผลปรากฏว่า เอกสารประกอบหลักสูตร (สำหรับวิทยากรและสำหรับผู้ปกครอง) มีความเหมาะสม และแบบประเมินหลักสูตรเพื่อหาความสอดคล้องทั้ง 8 รายการพบว่า มีความ สอดคล้อง ในระดับสูงทุกรายการ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหลักสูตรฝึกอบรมนี้ สามารถนำไปใช้ ฝึกอบรมได้ เมื่อนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไป

¹ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

⁴ ค.อ.ด. (วิจัยและพัฒนาหลักสูตร) รองศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

³ Ph.D. (Vocational Education) รองศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

² ค.อ.ด. (วิจัยและพัฒนาหลักสูตร) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
รับต้นฉบับ 21 ตุลาคม 2553 รับลงตีพิมพ์ 6 พฤศจิกายน 2553

ทดลองใช้ (Try - out) กับผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 3-5 ปี จำนวน 24 คน โดยแบ่งกลุ่มการจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์ การเรียนรู้ออกเป็น 8 กลุ่ม กลุ่มละ 3 คนพบว่า ผลรวม ทั้ง 8 กิจกรรมมีค่า E_1/E_2 เท่ากับ 90.00 / 83.54 ส่วนคะแนนจากการฝึกปฏิบัติงาน มีคุณภาพ ระดับดี มีค่าเฉลี่ย 89.58 สรุปว่าหลักสูตรมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดผู้ปกครองที่เข้าร่วมการฝึกอบรม มีความพึงพอใจเป็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี และดีมากตามลำดับมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.44 - 3.87 และ 4.65-4.54

3. การศึกษาด้านกระบวนการ (Process evaluation : P) โดยการนำหลักสูตรที่ผ่านการทดลอง (Try-Out) มาปรับปรุงและแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล (Implement) กับกลุ่มตัวอย่างคือผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 3-5 ปี จำนวน 40 คน ผลรวมทั้ง 8 กิจกรรมมีค่า E_1/E_2 มีค่าเฉลี่ย 90.50/86.88 ส่วนคะแนนจากการฝึกปฏิบัติงานมีคุณภาพระดับดีมีค่าเฉลี่ย 89.02 สรุปว่าหลักสูตรมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนผลการนิเทศด้านการฝึกอบรมของวิทยากรอยู่ในระดับดีมากมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 5.00-4.66 และการประเมินความคิดเห็นของการฝึกอบรมพบว่าผู้ปกครองที่เข้าร่วมการฝึกอบรมมีความพึงพอใจเป็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี และดีมากตามลำดับมีค่าเฉลี่ยจาก 4.45 ถึง 3.90 และ 4.72 ถึง 4.52

4. การศึกษาด้านผลผลิต (Product evaluation : P) ผู้ปกครองที่ผ่านการเข้าฝึกอบรมนำความรู้ทั้งด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติไปจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับลูกที่บ้านผลปรากฏดังนี้ 1) ผู้ปกครองสามารถจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย อยู่ในระดับดีทุกหัวข้อมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.45 - 4.05 แสดงว่าพ่อแม่/ผู้ปกครองสามารถจัดกิจกรรมฯ ได้ในระดับดี 2) พฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจากการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ 3 ครั้งพบว่าพฤติกรรมสูงขึ้นทุกกิจกรรม 3) ความสนใจทำกิจกรรมของลูกที่มีระดับมาก ได้แก่ กิจกรรมนิทาน เพลง/ดนตรี/เคลื่อนไหว การเล่นเกม คอมพิวเตอร์ กิจกรรมที่ทำให้เด็กสนุกสนาน ได้แก่ กิจกรรมเพลง/ดนตรี/เคลื่อนไหว และการเล่นเกม ส่วนกิจกรรมที่เด็กให้ความสนใจเมื่อทำกิจกรรมได้ดีมาก ได้แก่ กิจกรรมนิทาน การเล่นเกม การละเล่น/กิจกรรมกลางแจ้ง และการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ ด้านข้อเสนอแนะของผู้ปกครองคือต้องการที่จะให้มีการอบรมในกิจกรรมต่างๆ อีก เพราะจะทำให้พ่อแม่/ผู้ปกครองมีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรม ประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ผู้ปกครอง

ABSTRACT

This research aimed to develop parents training curriculum to organize activities promoted early childhood learning experience had efficiency of established criteria 80/80. Forty parents who graduated at least associate degree were selected as research samples. Research and Development technique was used for this research. The research tool was parents training curriculum to organize activities promoted learning experience for early childhood developed from problem and need analysis in order to organize activities and used the information to assign a topic, a main title, a subtitle, contents, activities, media and assessment through the focus group. Those were 10 people who were relevant to curriculum users to provide information for drafting the curriculum. These can get key person training handbook, guardian training handbook and 8 items of curriculum assessment tool. The instruments can be presented the draft to advisors for inspection, and then presented to five experts to investigate the congruence, appropriation and accuracy for curriculum revision and development. Experimental research is used one group pre-test post-test design as a research methodology and Daniel L. Stufflebeam of "CIP Model" was also used to evaluate the results of this experiment. The research results were as follows:

1. Context Evaluation: C

Three hundred and fifty four parents who were encountered problems related to gaining knowledge, understanding and learning operation and the need of organizing activities are at a high level ranking from high to low: a fairy tale, a song/music, a rhythmic movement, an art, toy playing, outdoor playing, learning from resource centre, skill practice, and computer game activities. The means of these items were between 4.26 -3.55.

2. Input Evaluation: I

Eight items of curriculum's handbook for key persons and parents were assessed by five experts using Index of Congruence (IOC). The result of IOC indicated that all handbooks were highly congruent in every item. It was shown that the curriculum can be used for training. The results of trying out all eight curriculums with twenty-four parents (each curriculum per three parents) divided into 8 activities. The total of E_1/E_2 values of eight activities was 90.00/83.54 whereas a quality of work practices was 89.58 referred to a good level. Conclusion was indicated that an effectiveness of the curriculum was higher than established criteria. The satisfaction of parents who participated in training was rated at a high and the highest level. The means were between 4.44-3.87 and 4.65 -4.54.

3. Process Evaluation: P

After finishing from trying out, the curriculums were developed to implementation. The research was conducted forty parents of early childhood who were 3-5 years of age. The result of eight activities as E_1/E_2 of each activity was 90.50/86.88. The mean scores of quality of work practices was 89.02 referred to a good level. Conclusion was indicated that the effectiveness of the curriculum was higher than established criteria. In addition, the result of supervision on training of key persons was rated at the highest level. The means were between 5.00-4.66. And the satisfaction of parents who participated in training was also rated at a high and the highest level. The means were between 4.45- 3.90 and 4.72-4.52.

4. Product Evaluation: P

According to the follow-up of the samples that passed through the training courses both theory and practice to organize learning experiences activities at home, the results indicated that 1) all parents were able to organize the activities at a high level in every item as averages of 4.05 and 4.45, 2) after three times of activities participation, learning behavior of the children trend to be higher in every activity, 3) the children paid more attention as a high level: a fairy tale, song/music/rhythmic movement, toy playing and computer game activities. And activities that made children most fun were song/music/rhythmic movement and toy playing activities. The children are able to perform their most cooperation: fairytale, toy playing, outdoor playing, and learning resource centre activities. The parents recommended that they still need other training courses because training made them more confidence in organizing of activities in order to promote variety of learning.

Keywords : Curriculum Development, Organizing Activities, Early Childhood Learning Experiences, Parents

บทนำ

ในปัจจุบันการจัดการศึกษาได้เน้นให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ เพื่อพัฒนาศักยภาพให้ก้าวสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาตนเองในทุกเวลาทุกสถานที่ ให้มีทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมีพ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน ร่วมกันสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ (เลขาธิการสภาการศึกษา, 2548 : คำนำ) เพราะครอบครัวถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ เพราะเด็กจะใช้เวลาอยู่กับครอบครัว การเรียนรู้ของเด็กในครอบครัวเป็นการเรียนรู้ บนพื้นฐานของความเข้าใจ ในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กย่อมจะส่งผลดีต่อตัวเด็ก (เลขาธิการสภาการศึกษา, 2548 : 31) โดยเฉพาะการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเพราะเด็กวัยนี้ ถือเป็นปฐมบทแห่งการพัฒนามนุษย์ (กันสนีย์ ฉัตรคุปต์และอุษา ชูชาติ, 2545 : คำนำ) จากการสัมภาษณ์เรื่อง “วิธีทำให้เด็กไทยฉลาด” นายวัชร พระพนชัย รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการศึกษาธิการ กล่าวว่า เด็กไทยมีระดับไอคิวค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับมาตรฐานสากล สาเหตุเนื่องจากพ่อแม่และผู้ปกครองปล่อยให้ลูกพัฒนาลูกหลานพวกเขาเพียงฝ่ายเดียว ขณะที่ครูก็ไม่ได้รับการฝึกให้ขยายศักยภาพของเด็กอย่างเต็มที่ในวัยที่เหมาะสมด้วย (<http://blog.spu-friends.com/spufcontent5/1633>)

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะที่มีบทบาทด้านการจัดการเรียนรู้เด็กปฐมวัยทั้งทางตรงและทางอ้อมคือทำหน้าที่ให้ความรู้บุคคลากรที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ได้แก่ ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหาร และหน่วยงาน อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเช่น สาธารณสุข เป็นต้นและทางตรงคือเป็นแนวทางด้านการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ให้กับนักศึกษาศาสาการศึกษาปฐมวัย ดังนั้นจึงมีความต้องการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผู้ปกครองที่มีประสิทธิภาพเพื่อนำหลักสูตรไปพัฒนาผู้ปกครองให้มีความรู้ มีทักษะ และมีเจตคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัยให้สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผู้ปกครองจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

สมมติฐานการวิจัย

ผู้ปกครองที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรมีความรู้ มีทักษะ และมีเจตคติที่ดีต่อการเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผู้ปกครองจัดกิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

1.1 ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการศึกษาปฐมวัย และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านจิตวิทยา ด้านการวัดและการประเมินผล ที่ทำงานด้านการศึกษาปฐมวัยมาไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 5 คน

1.2 ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในเขตจังหวัดมหาสารคาม ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับอนุปริญา จำนวน 40 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3. ตัวแปรต้น (Independent variable) ได้แก่หลักสูตรฝึกอบรมผู้ปกครองตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ ความรู้ ทักษะ เจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

4. การวิจัยครั้งนี้ใช้การประเมินเพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตรตามแบบ CIPP ของ Model ของ Daniel L. Stufflebeam มาประยุกต์ใช้โดยประเมิน 4 ด้านดังนี้ 1) การประเมินบริบท 2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น 3) การประเมินด้านกระบวนการ 4) การประเมินด้านผลผลิต

เครื่องมือการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ประเมินด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context evaluation : C) แบบสำรวจสภาพ ปัญหา และ ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเพื่อนำไปสำรวจเบื้องต้นว่าสภาพ ปัญหา และ ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยที่แท้จริงเป็นอย่างไรแบ่งเป็น 5 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ปกครอง ตอนที่ 2 กิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ ตอนที่ 3 สภาพการจัดกิจกรรมเสริม

สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ ตอนที่ 4 ปัญหาด้านการจัดกิจกรรม
เสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ ตอนที่ 5 ความต้องการ
การอบรมด้านการจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์ฯ

1.1 ตารางวิเคราะห์หัวข้อเรื่องตารางวิเคราะห์หัวข้อเรื่อง

1.2 ตารางวิเคราะห์ความสามารถ

1.3 ตารางวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้นหรือปัจจัยป้อน (Input
evaluation : I) ผู้วิจัยยกโครงร่างหลักสูตร ประกอบด้วย
วัตถุประสงค์ คุณสมบัติผู้เข้าร่วมอบรม ระยะเวลาอบรม จำนวน
ผู้เข้าอบรม สถานที่อบรม หัวข้ออบรม รูปแบบอบรม แผนดำเนิน
การอบรม

2.1 คู่มือฝึกอบรมผู้ปกครองฯ (สำหรับวิทยากร)
หน่วยการเรียนรู้ มี 8 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมนิทาน 2)
กิจกรรมเพลง/ดนตรี/เคลื่อนไหวตามจังหวะ 3) กิจกรรมศิลปะ
4) กิจกรรมการเล่นของเล่น 5) กิจกรรมการละเล่น/กิจกรรมกลางแจ้ง
6) กิจกรรมการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ 7) กิจกรรมการใช้
แบบฝึกทักษะ 8) กิจกรรมเกมคอมพิวเตอร์

2.2 คู่มือพ่อแม่/ผู้ปกครองจัดกิจกรรมเสริมสร้าง
ประสบการณ์การเรียนรู้เด็กอายุ 3-5 ปี โดยแบ่งกิจกรรมออกเป็น 8 กิจกรรม

2.3 เครื่องมือประเมินความสอดคล้องเพื่อตรวจสอบ
ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของหลักสูตรทุกด้าน ได้แก่ ด้าน
เนื้อหา/กิจกรรม/สื่อ/การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ ทั้งด้าน
การใช้และกระบวนการพัฒนาหลักสูตรตามแบบประเมินแบบ
ประเมินความคิดเห็นความสอดคล้องระหว่างหัวข้อฝึกอบรม
กับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม 2) แบบประเมินความคิดเห็น
ความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับวัตถุประสงค์เชิง
พฤติกรรม 3) แบบประเมินผลความสอดคล้องของหลักสูตร
ฝึกอบรม 4) แบบประเมินความคิดเห็นความสอดคล้องของ
องค์ประกอบหลักสูตร 5) แบบประเมินความสอดคล้องของแบบ
ประเมินการฝึกอบรม (วิทยากร) 6) แบบประเมินความคิดเห็น
ความสอดคล้องของแบบบันทึกการนิเทศผู้ปกครองจัดกิจกรรม
เสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย 7) แบบประเมิน
ความคิดเห็นความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจ
การฝึกอบรม (สำหรับผู้ปกครอง)

3. เครื่องมือที่ใช้การประเมินกระบวนการ (Process
evaluation : P)

3.1 คู่มือหลักสูตรจัดกิจกรรม (สำหรับวิทยากร) เสริม
สร้างประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปีในแต่ละ
หัวข้ออบรมประกอบไปด้วยส่วนประกอบต่างๆ ดังนี้

ใบความรู้ ใบงาน/ใบสรุปงาน ใบงาน/ใบประเมินงาน
ใบแบบฝึกหัด ใบเฉลย แบบฝึกหัด แบบทดสอบ ใบเฉลยแบบ
ทดสอบ

3.2 คู่มือผู้ปกครองจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์
การเรียนรู้เด็กอายุ 3-5 ปี

3.3 แบบประเมินการอบรม (วิทยากร)

3.4 แบบประเมินความพึงพอใจการฝึกอบรมของผู้
ปกครอง

4. เครื่องมือที่ใช้การประเมินผลผลิต (Product evaluation
: P)

4.1 แบบบันทึกการนิเทศผู้ปกครองจัดกิจกรรมเสริม
สร้างประสบการณ์ฯ เด็ก

4.2 แบบบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้

4.3 แบบบันทึกพฤติกรรมความร่วมมือทำกิจกรรมของ
เด็กปฐมวัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม
การจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เด็ก ผู้วิจัยได้
เก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ระยะที่ 1 รวบรวมข้อมูลด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม

นำแบบสำรวจสภาพ ปัญหาและ ความต้องการของ
ผู้ปกครองที่มีต่อการจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การ
เรียนรู้เด็กไปสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการการอบรมของ
ผู้ปกครองเด็ก อายุ 3-5 ปี ในเขตจังหวัดมหาสารคาม จำนวน
354 คน โดยการส่งแบบสำรวจทางไปรษณีย์ และประสานด้วย
ตนเองและทางโทรศัพท์นำข้อมูลมาสรุปและประเมินค่าตามแบบ
ตามแนวทางของเบสต์ (Best, 1981 : 179-187)

ระยะที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านปัจจัยเบื้องต้น

2.1 นำข้อมูลการวิเคราะห์หัวข้อเรื่อง/ วิเคราะห์ความ
สามารถ/วิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเพื่อให้ได้ หัวข้อ
ย่อยที่มีรายละเอียดของเนื้อหา ให้ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจ
สอบความถูกต้อง เหมาะสมนำไปปรับปรุงและแก้ไข

2.2 นำคู่มือฝึกอบรมผู้ปกครองฯ (สำหรับวิทยากร) ประกอบด้วย หลักการเหตุผล / จุดมุ่งหมาย / หน่วยงานฝึกอบรม ประกอบด้วย หัวข้อฝึกอบรม/หัวข้อย่อย/วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม/เนื้อหาฝึกอบรม/กิจกรรมและวิธีการฝึกอบรม/สื่อ/ใบความรู้/ใบงาน/ใบประเมินงาน/ วิธีการวัดและประเมินพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้/แผนดำเนินการอบรมไปให้ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมนำไปปรับปรุงและแก้ไข

2.3 นำคู่มือฝึกอบรมผู้ปกครองฯ 8 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมนิทาน กิจกรรมเพลง/ดนตรี/เคลื่อนไหวตามจังหวะ กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมการเล่นของเล่น กิจกรรมการละเล่นและการเล่นกลางแจ้ง กิจกรรมการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ กิจกรรมใช้แบบฝึกทักษะ กิจกรรมเกมคอมพิวเตอร์ไปให้ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมนำไปปรับปรุงและแก้ไข

2.4 นำเครื่องมือสำหรับประเมินหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยด้านจิตวิทยา การออกแบบการเรียนการสอน (หลักสูตรและการสอน) ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษาระดับปฐมวัย ประเมินแสดงความคิดเห็นตรวจสอบความเหมาะสม ความถูกต้องและตรวจสอบดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of congruence) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้อง

2.5. นำหลักสูตรไปทดลอง (Try-out)

2.5.1 ทดสอบก่อน-หลังการฝึกอบรมด้วยแบบทดสอบเป็นแบบเลือกตอบชนิด 3 ตัวเลือก กิจกรรมละ 20 ข้อ (มี 8 กิจกรรม รวมทั้งสิ้น 160 ข้อ) ประเมินข้อละ 1 คะแนน นำข้อมูลมาสรุปเป็นค่าเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ

2.5.2 ทำแบบฝึกหัดท้ายบทของแต่ละกิจกรรม เป็นแบบกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูก และ กา ✗ หน้าข้อที่ผิด กิจกรรมละ 15 ข้อ (มี 8 กิจกรรม รวมทั้งสิ้น 120 ข้อ) นำข้อมูลมาสรุปเป็นค่าเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ

2.5.3 ปฏิบัติตามใบประเมินงานมี กิจกรรมละ 2 ใบงาน โดยประเมินใบงานกิจกรรมที่ 1 กำหนด 10 คะแนน ใบงานกิจกรรมที่ 2 กำหนด 8 คะแนน รวมเป็นกิจกรรมละ 18 คะแนน (มี 8 กิจกรรม รวมทั้งสิ้น 144 คะแนน) นำข้อมูลมาสรุปเป็นค่าเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละแล้วนำไปแปลผลโดยกำหนดเกณฑ์ตาม

แนวคิดของสุชาติ (ไพโรจน์ สติริยากร, 2547 : 133 อ้างถึง สุชาติ, 2526 : 96)

ระยะที่ 3 การเก็บข้อมูลด้านกระบวนการ

3.1 นำคู่มือหลักสูตรฝึกอบรม (สำหรับวิทยากร) และ คู่มือผู้ปกครองจัดกิจกรรมฯ 8 กิจกรรมที่ผ่านการตรวจสอบจากที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปปฐมนิเทศวิทยากรเพื่อศึกษาและทำความเข้าใจและนำไปประกอบการฝึกอบรม

3.2 ทดสอบก่อนการฝึกอบรมด้วยแบบทดสอบ เป็นแบบเลือกตอบชนิด 3 ตัวเลือก กิจกรรมละ 20 ข้อ (มี 8 กิจกรรม รวมทั้งสิ้น 160 ข้อ) ประเมินข้อละ 1 คะแนน ข้อมูลมาสรุปเป็นร้อยละ

3.3 วิทยากรแจ้งจุดประสงค์และสาระสำคัญของหลักสูตรฝึกอบรมและดำเนินการตามแผนการจัดอบรม

3.4 ให้ผู้ปกครองปฏิบัติตามใบงานทุกใบงานและสรุปนำเสนอในที่ฝึกอบรมเพื่อ แลกเปลี่ยนเรียนรู้

3.5 ผู้ปกครองฟังบรรยายจากวิทยากรและศึกษาจากใบความรู้ทุกใบความรู้เสร็จแล้วทำแบบฝึกหัดท้ายบททำแบบฝึกหัดท้ายบทของแต่ละกิจกรรม เป็นแบบกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูก และกา ✗ หน้าข้อที่ผิด กิจกรรมละ 15 ข้อ (มี 8 กิจกรรม รวมทั้งสิ้น 120 ข้อ) ประเมินข้อละ 1 คะแนน นำข้อมูลมาสรุปเป็นค่าเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ

3.6 ผู้ปกครองปฏิบัติตามใบประเมินงานมี กิจกรรมละ 2 ใบงาน โดยประเมินใบงานกิจกรรมที่ 1 กำหนด 10 คะแนน ใบงานกิจกรรมที่ 2 กำหนด 8 คะแนน รวมเป็นกิจกรรมละ 18 คะแนน (มี 8 กิจกรรม รวมทั้งสิ้น 144 คะแนน) นำข้อมูลมาสรุปเป็นค่าเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละแล้วนำไปแปลผลโดยกำหนดเกณฑ์ตามแนวคิดของสุชาติ (ไพโรจน์ สติริยากร, 2547 : 133 อ้างถึง สุชาติ, 2526 : 96)

3.7 ทดสอบหลังการฝึกอบรมด้วยแบบ ทดสอบเป็นแบบเลือกตอบชนิด 3 ตัวเลือก กิจกรรมละ 20 ข้อ (มี 8 กิจกรรม รวมทั้งสิ้น 160 ข้อ) ประเมินข้อละ 1 คะแนน นำข้อมูลมาสรุปเป็นค่าเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ

3.8 นำแบบประเมินฝึกอบรม (วิทยากร) โดยผู้ช่วยวิจัยกลุ่มละ 3 คนนำแบบประเมินฝึกอบรม (วิทยากร) ประเมินวิทยากรในขณะทำการฝึกอบรมหาค่าเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละนำไปแปลผลโดยกำหนดเกณฑ์ตามแนวคิดของ เบสท์ (Best, 1981 : 179-187)

ระยะที่ 4 การเก็บข้อมูลด้านผลผลิต (Product evaluation

: P)

4.1 ผู้ปกครองจัดกิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่บ้าน

4.2 ผู้ปกครองเตรียมการจัดกิจกรรม เช่นเลือกกิจกรรมดำเนินกิจกรรม เลือกสื่อที่เหมาะสมกับกิจกรรม ประเมินกิจกรรมเมื่อเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมผู้ปกครองบันทึกพฤติกรรม การเรียนรู้และบันทึกพฤติกรรมความรวมมือทำกิจกรรมของเด็กปฐมวัยนำข้อมูลมาสรุปนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ คาร์อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและประเมินค่าตามแนวทางของเบสต์ (Best, 1981 : 179-187)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้สถิติเพื่อการวิเคราะห์ดังนี้

1. การประเมินผลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของโครงร่าง หลักสูตร และความคิดเห็นของผู้เข้ารับการศึกษาเกี่ยวกับ การจัดการฝึกอบรม โดยหาค่าเฉลี่ยจากคะแนนที่แจกแจงความถี่แล้ว
2. การประเมินผลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตร โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง
3. การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การฝึกอบรม
4. การหาค่าประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาด้านสภาวะแวดล้อม (Context evaluation : C) พบว่า สภาพปัญหาและความต้องการจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยจำนวน 354 คนผู้ปกครองมีปัญหาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านความต้องการการฝึกอบรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เด็กปฐมวัยอยู่ในระดับมากตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้คือ กิจกรรมนิทาน กิจกรรมเพลง/ดนตรี/ การเคลื่อนไหวตามจังหวะ กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมการเล่นของเล่น กิจกรรมการละเล่น/การเล่นกลางแจ้ง กิจกรรมการเรียนรู้

จากแหล่งเรียนรู้ กิจกรรม การใช้แบบฝึกทักษะและกิจกรรมเกมคอมพิวเตอร์ มีค่าเฉลี่ยจาก 4.26 ถึง 3.55

2. การศึกษาปัจจัยเบื้องต้นหรือปัจจัยป้อน (Input evaluation : I) จากการนำหลักสูตรฝึกอบรมผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยที่พัฒนาขึ้น เพื่อขอคำแนะนำจากปรีกษา และให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนประเมินความสอดคล้อง (IOC) 8 รายการ ผลปรากฏว่า เอกสารประกอบหลักสูตร (สำหรับวิทยากรและสำหรับผู้ปกครอง) มีความเหมาะสม และแบบประเมินหลักสูตรเพื่อหาความสอดคล้องทั้ง 8 รายการพบว่า มีความสอดคล้องในระดับสูงทุกรายการ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหลักสูตรฝึกอบรมนี้สามารถนำไปใช้ฝึกอบรมได้ เมื่อนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ (Try - out) กับผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 3-5 ปี จำนวน 24 คน โดยแบ่งกลุ่มการจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ออกเป็น 8 กลุ่ม กลุ่มละ 3 คน พบว่า ผลรวม ทั้ง 8 กิจกรรมมีค่า E_1/E_2 มีเท่ากับ 90.00 / 83.54 ส่วนคะแนนจากการฝึกปฏิบัติงาน มีคุณภาพ ระดับดี มีค่าเฉลี่ย 89.58 สรุปว่าหลักสูตรมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดและความคิดเห็นของการฝึกอบรมพบว่าผู้ปกครองที่เข้าร่วมการฝึกอบรม มีความพึงพอใจเป็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี และดีมากตามลำดับมีค่าเฉลี่ยจาก 4.44 ถึง 3.87 และ 4.65 ถึง 4.54

3. การศึกษาด้านกระบวนการ (Process evaluation : P) โดยการนำหลักสูตรที่ผ่านการทดลอง (Try - out) มาปรับปรุงและแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล (Implement) กับกลุ่มตัวอย่างคือผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 3-5 ปี จำนวน 40 คน ผลรวมทั้ง 8 กิจกรรมมีค่า E_1/E_2 เท่ากับ 90.50 / 86.88 ส่วนคะแนนจากการฝึกปฏิบัติงานมีคุณภาพระดับดีมีค่าเฉลี่ย 89.02 สรุปว่าหลักสูตรมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนผลการนิเทศด้านการฝึกอบรมของวิทยากรอยู่ในระดับดีมากมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 5-4.66 และการประเมินความคิดเห็นของการฝึกอบรมพบว่าผู้ปกครองที่เข้าร่วมการฝึกอบรมมีความพึงพอใจเป็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี และดีมากตามลำดับมีค่าเฉลี่ยจาก 4.45 ถึง 3.90 และ 4.72 ถึง 4.52

4. การศึกษาด้านผลผลิต (Product evaluation : P) ผู้ปกครองที่ผ่านการเข้าฝึกอบรมนำความรู้ทั้งด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติไปจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับลูกที่บ้านผลปรากฏว่า 1) ผู้ปกครองสามารถจัดกิจกรรมเสริมสร้าง

ประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย อยู่ในระดับดีทุกหัวข้อมีค่าเฉลี่ยจาก 4.45 ถึง 4.05 แสดงว่าพ่อแม่/ผู้ปกครองสามารถจัดกิจกรรมฯ ได้ในระดับดี 2) พฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจากการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ 3 ครั้ง มีพฤติกรรมการเรียนรู้มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกกิจกรรม 3) ความสนใจทำกิจกรรมของลูกที่มีระดับมาก ได้แก่ กิจกรรมนิทาน, เพลง/ดนตรี/เคลื่อนไหวการเล่นของเล่น และกิจกรรมเกมคอมพิวเตอร์ ส่วนกิจกรรมที่ทำให้เด็กสนุกมาก ได้แก่ กิจกรรมเพลง/ดนตรี/เคลื่อนไหว และการเล่นของเล่น ส่วนกิจกรรมที่เด็กให้ความร่วมมือทำกิจกรรมได้ดีมาก ได้แก่ กิจกรรมนิทาน การเล่นของเล่น การละเล่น/กิจกรรมกลางแจ้ง และการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ ส่วนด้านข้อเสนอแนะของผู้ปกครองคือต้องการที่จะให้มีการอบรมในกิจกรรมต่างๆ อีก เพราะจะทำให้พ่อแม่/ผู้ปกครองมีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย

อภิปรายผล

ผลการวิจัยมีสาระสำคัญนำมาอภิปรายผลดังนี้

จากข้อมูลสภาพแวดล้อมที่กำหนดหัวข้อเรื่อง หัวข้อหลัก และหัวข้อย่อยเพื่อกำหนดเนื้อหาเพื่อนำไปพัฒนาคู่มือฝึกอบรมผู้ปกครองฯ (สำหรับวิทยากร) และ คู่มือพ่อแม่/ผู้ปกครองจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เด็กอายุ 3-5 ปี มีทั้งสิ้น 8 กิจกรรม ซึ่งการพิจารณาข้อมูลดังกล่าวให้เหมาะสมกับหลักสูตรจึงได้มีการประชุมกลุ่มย่อยจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนด้านการศึกษาปฐมวัย อาจารย์และบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้ที่บ้าน ครูสอนเด็กปฐมวัย สาธารณสุข (นักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็ก) ศึกษานิเทศก์ (ด้านเด็กปฐมวัย) และ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 3-5 ปี จำนวน 10 คนพิจารณาหัวข้อเรื่องหัวข้อหลัก และหัวข้อย่อย ตลอดจนกำหนดเนื้อหาเพื่อให้คู่มือมีความเหมาะสมกับความต้องการของผู้ปกครอง เนื่องจากงานวิจัยของ สุธีรา จีระติวรา (2546 : บทคัดย่อ) พบว่าการพัฒนาคู่มือการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยนั้นช่วยให้ผู้ปกครองนักเรียนระดับปฐมวัย มีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ก่อนและหลังศึกษาคู่มือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยหลังศึกษาคู่มือ ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการมีส่วนร่วมในการ

จัดการศึกษาสูงกว่าก่อนศึกษาคู่มือ และเห็นว่า คู่มือมีประโยชน์สามารถนำไปใช้และถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้ และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน และร่วมประเมินผลงานนักเรียนสรุปได้ว่าการพัฒนาหลักสูตร ต้องอาศัยหลายฝ่ายเพื่อให้ได้เนื้อหา กิจกรรม สื่อและการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้เด็กครบถ้วนและสอดคล้องกับจุดประสงค์ต่อไป

จากนั้นผู้วิจัยนำหลักสูตรไปฝึกอบรมผู้ปกครองจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยเพื่อให้ผู้ปกครองที่ผ่านการฝึกอบรมมีความรู้ มีทักษะ และมีเจตคติที่ดีในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ที่อายุระหว่าง 3-5 ปี ให้มีประสบการณ์การเรียนรู้ในด้านคณิตศาสตร์/วิทยาศาสตร์ ดานภาษา ด้านการคิดและด้านคุณธรรมและจริยธรรมโดยผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสนใจของเด็กที่ต่ออายุความรู้ความเข้าใจของพ่อแม่/ผู้ปกครองในการจัดได้อย่างเหมาะสมทั้งด้านการเตรียมและวิธีการจัด การเลือกสื่อประกอบกิจกรรม การสังเกตและการบันทึกพฤติกรรม การเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องและยังสามารถนำไปประเมินได้อย่างเหมาะสมตามกิจกรรมที่จัดและนอกจากพ่อแม่/ผู้ปกครองสามารถจัดตามกิจกรรมที่มีในหลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นแล้วยังสามารถประยุกต์เนื้อหาตามสภาพจริงในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมและตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนดซึ่งสอดคล้องกับโฮลเดน และคณะ (Holden, et.al., 1986 : Abstract) วิจัยการใช้โปรแกรมฝึกอบรมผู้ปกครองเพื่อช่วยให้ผู้ปกครองมีเทคนิคพื้นฐาน สำหรับแก้ไขปัญหาการอบรมเลี้ยงดูเด็ก คือ (1) เน้นเรื่องการเสริมแรงทางสังคมที่มีความแตกต่าง ผ่านรูปแบบการฝึกอบรมและ (2) ให้ผู้ปกครองเป็นผู้อบรมมีบทบาทผู้ปกครองที่เข้าร่วมการอบรมมีเทคนิคพื้นฐาน การแก้ไขปัญหาการอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างมีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ทำให้ผู้ปกครองเกิดการเรียนรู้พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของลูก และลูกก็ให้ความร่วมมือมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญด้วยซึ่งจากการที่นำหลักสูตรฯ ไปทดลองใช้กับผู้ปกครองพบว่าประสิทธิภาพของหลักสูตรในการอบรมผู้ปกครองสามารถทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบได้สูงกว่าเกณฑ์คือ 80/80 สรุปผลของการทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบของพ่อแม่/ผู้ปกครองทั้ง 8 กิจกรรมๆ ละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 40 คน สามารถได้คิดค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละ 90.50/86.88 และจากการฝึกปฏิบัติงานทั้ง 8 กิจกรรมๆ ละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 40 คน สามารถได้คิดค่าเฉลี่ยเป็น

ร้อยละ 89.02 และเมื่อศึกษาความพึงพอใจการเข้าร่วมฝึกอบรมสรุปว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจการเข้ารับการอบรมในระดับสูงทุกหัวแสดงว่าหลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตรมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และมีทัศนคติที่ดีต่อการใช้หลักสูตรจึงสรุปได้ว่าหลักสูตรมีประสิทธิภาพสูงและสามารถนำไปฝึกอบรมพ่อแม่/ผู้ปกครองจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยต่อไป

การฝึกอบรมพ่อแม่/ผู้ปกครองให้มีความรู้และทักษะและทัศนคติที่ดีจะทำให้พ่อแม่/ผู้ปกครองสามารถจัดกิจกรรมได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม และเด็กมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่มีแนวโน้มสูงขึ้นตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2545 : 68) ที่กล่าวว่าการศึกษาสำหรับผู้ปกครองเป็นกระบวนการให้การศึกษาแก่ผู้ปกครองอย่างเป็นระบบที่จะสร้างให้ผู้ปกครองมีความรู้ของการเป็นผู้ปกครองและมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงกับโรงเรียนในการที่จะพัฒนาเด็กให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ และเด็กที่ร่วมกิจกรรมที่มีความสนใจในระดับสนใจมาก มี 4 กิจกรรม และสนุกสนาน มี 2 กิจกรรม และการให้ความร่วมมือทำกิจกรรมได้ดีมากมี 4 กิจกรรม นอกจากนี้ ผู้ปกครองได้ให้ข้อเสนอแนะสรุปว่าควรได้มีการอบรมในกิจกรรมต่างๆ อีกเพราะจะทำให้พ่อแม่/ผู้ปกครองมีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับเด็กควรทำบ่อยๆ สม่่าเสมอ และทำต่อเมื่อเด็กสนใจ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

จากการนำหลักสูตรที่ผ่านการทดลอง (Try-Out) นำมาปรับปรุงและแก้ไขแล้วนำไปใช้ทดลองเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล (Implement) กับกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 3-5 ปี จำนวน 40 คน โดยแบ่งกลุ่มการจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ออกเป็น 8 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน พบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจจากผลรวมการทำแบบฝึกหัดมีระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 90.05 และผลจากการทำแบบทดสอบหลังการอบรมมีระดับดี คิดเป็นร้อยละ 86.88 ส่วนด้านทักษะจากการปฏิบัติในระหว่างการอบรมมีคุณภาพระดับดี มีคิดเป็นร้อยละ 89.02 สรุปได้ว่าหลักสูตรมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ E_1/E_2 เท่ากับ 80/80 ส่วนด้านความ

คิดเห็นของการฝึกอบรมพบว่า ผู้ปกครองที่เข้าร่วมการฝึกอบรมมีความพึงพอใจเป็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี และดีมาก ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยจาก 4.45 ถึง 3.90 และ 4.72 ถึง 4.52 เมื่อผู้ปกครองนำหลักสูตรไปใช้อบรมเด็กปฐมวัยพบว่า ผู้ปกครองสามารถจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เด็กอยู่ในระดับดีทุกหัวข้อ มีค่าเฉลี่ยจาก 4.45 ถึง 4.05 แสดงว่าพ่อแม่/ผู้ปกครองสามารถจัดกิจกรรมได้ในระดับดี ซึ่งจากการบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้เด็กพบว่าเด็กมีพฤติกรรมการเรียนรู้สูงขึ้น และพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมของลูก พบว่า เด็กสนใจทำกิจกรรมมีระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.00 ได้แก่ กิจกรรมนิทาน กิจกรรมเพลง/ดนตรี/เคลื่อนไหวตามจังหวะ กิจกรรมการเล่นของเล่น และกิจกรรมเกมคอมพิวเตอร์ ส่วนกิจกรรมที่ทำให้เด็กสนุกสนาน มีค่าเฉลี่ย 3.00 ได้แก่ กิจกรรมเพลง/ดนตรี/เคลื่อนไหวตามจังหวะและ กิจกรรมการเล่นของเล่น และกิจกรรมที่เด็กให้ความร่วมมือทำกิจกรรมได้ดีมากมีค่าเฉลี่ย 3.00 ได้แก่ กิจกรรมนิทาน กิจกรรมการเล่นของเล่น กิจกรรมการละเล่น/กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. หลักสูตรฝึกอบรม แบ่งออกเป็น 8 กิจกรรม 1) กิจกรรมนิทาน 2) กิจกรรมเพลง/ดนตรี/เคลื่อนไหวตามจังหวะ 3) กิจกรรมศิลปะ 4) กิจกรรมการเล่นของเล่น 5) กิจกรรมการละเล่น/กิจกรรมกลางแจ้ง 6) กิจกรรมการศึกษาจากแหล่งการเรียนรู้ 7) กิจกรรมการทำแบบฝึกการเตรียมความพร้อม 8) กิจกรรมเกมคอมพิวเตอร์ ซึ่งแต่ละกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ในด้านคณิตศาสตร์/วิทยาศาสตร์ ด้านภาษา ด้านการคิด ด้านคุณธรรม/จริยธรรม หลักสูตรได้แบ่งออกเป็นชุดๆ จึงสามารถนำไปฝึกอบรมแยกครั้งละกิจกรรมๆ ตามที่สนใจ

2. หลักสูตรฝึกอบรมผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำไปอบรมได้ทั้งกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่หรืออบรมเป็นรายบุคคลก็ได้เช่นครูนำวิธีไปแนะนำให้ผู้ปกครองจัดการเรียนรู้ที่บ้านได้

3. ควรมีการศึกษาผลของการให้ความรู้ผู้ปกครองในรูปแบบต่างๆ เช่นเรียนรู้โดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

4. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของพ่อแม่/ผู้ปกครองเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูที่ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัย

เอกสารอ้างอิง

- กุลยา ตันติผลลาชีวะ. (2551). **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสัมพันธ์กราฟฟิค
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. (2548). **รูปแบบการจัดการเรียนรู้ในการอ่าน คิดวิเคราะห์เขียนและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- มนต์ชัย เทียนทอง. (2548). **การออกแบบและพัฒนาคอร์สแวร์สำหรับบทเรียนคอมพิวเตอร์**. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ไพโรจน์ สติระยากร. (2547). **การพัฒนาแบบฝึกอบรมเทคนิคการสอนงานปฏิบัติในหน่วยงาน**. วิทยานิพนธ์ ค.อ.ด. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สุธีรา จีระติวรา. (2546). **การพัฒนาคู่มือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์และอุษา ชูชาติ. (2544). **รายงานการวิจัย เรื่อง การเรียนรู้รูปแบบใหม่: ยุทธศาสตร์ด้านนโยบาย และการใช้ทรัพยากร**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สำนักพัฒนาการเรียนรู้และเครือข่ายการศึกษาศาสนาและ วัฒนธรรม.
- Best, John W. (1981). **Research in Education**. 3rded. Englewood cliffs, New Jersey : Prentice. Hall Inc.
- Holden, George W. et.al. (1986). **Effectiveness in Parent Training: Characteristics of Parents and Children**. [Online], Available <http://blog.spufriends.com/spufcontent5/1633>